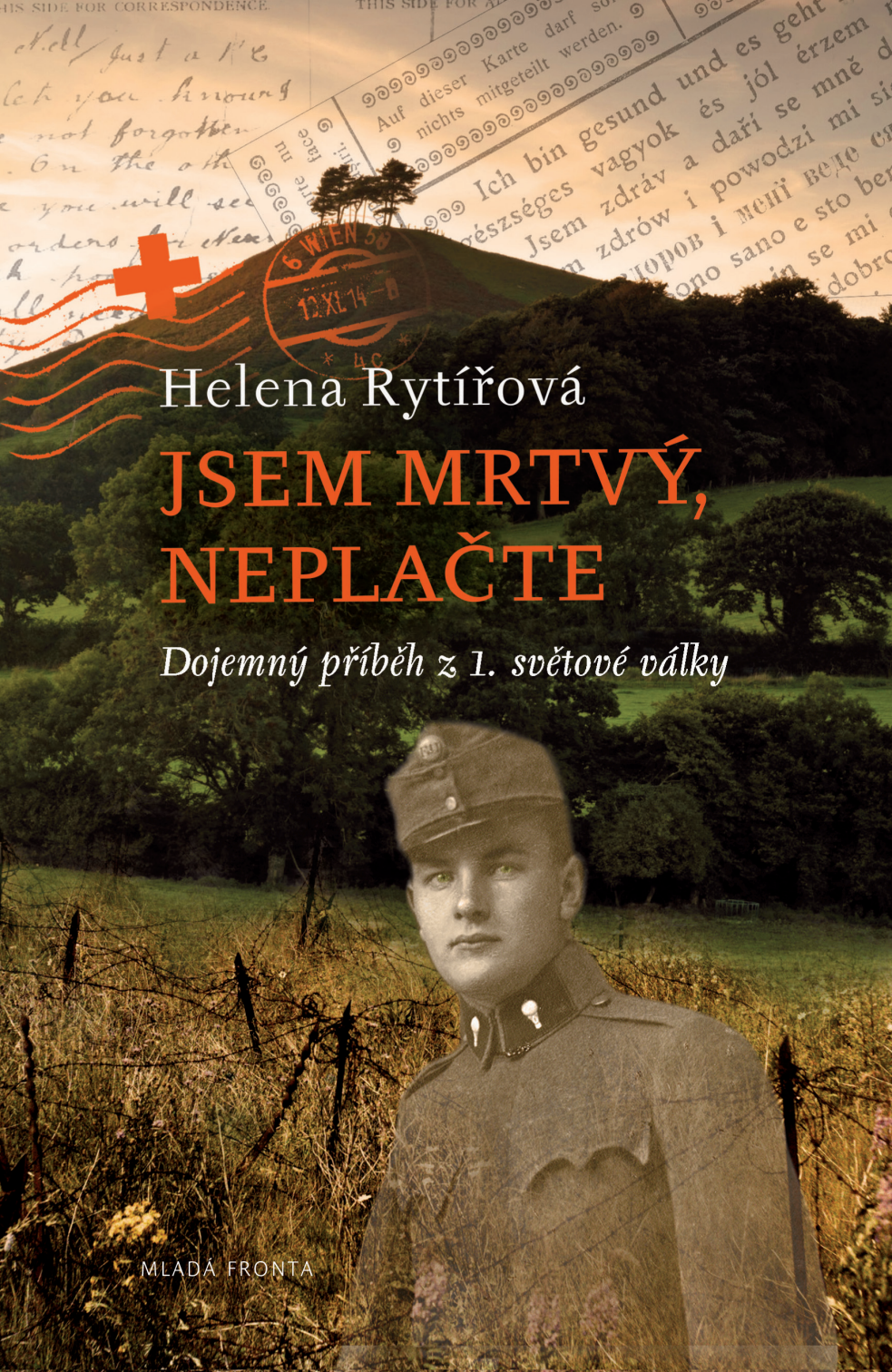

Helena Rytířová

JSEM MRTVÝ, NEPLAČTE

Dojemný příběh z 1. světové války

MLADÁ FRONTA

MLADÁ FRONTA

Helena Rytířová

JSEM MRTVÝ, NEPLAČTE

THIS SIDE FOR AT

K. u. K. ETAPPENBEZIRKSKOMMANDO
Feldpostkarte.

Feldpostkarte.

Jan Jan Lovak

Табора, Бунаковича 504

Der Herr!
Ihr Gefälligkeit
Aufgeben 4/170

an Disfubya.
in fine auf!
imfing mit Dan
wer K. H.
ist Disfubbar
refaltten.
Euch maren
Dubni. Disfubte
v Dubz
v

No 16

An Dinn
Infanteristen

Josef Franz Bollig

b. & k. Impl. Reg.
T^{III}. Filos.

Correspondenz-Karte.
Korespondenční lístek.

Korespondenční lístek.

Jan

Ferdinand Pi

THIS SIDE FOR ADDRESS ONLY

Auf dieser Karte darf sonst nichts mitgeteilt werden.

bin gesun
vagy

Ich bin gesund und es geht mir
Egészséges vagyok és jól érzem magam
Jsem zdrav a daři se mně dobře
Istem zdrav i meni vede ся добре
Sono sano e sto bene
ay in se mi dobro

Messages allowed in this space

messages allowed in this space
one cent per word

Mrs. Wm. H. H. H.
Nov. 1918

Wm. H. H. H.
Nov. 1918

Published by L. E. Lester Lowell, Mass.

(HARD)

Published by J. L. Lester, Lowell, Mass. (Hald Co

Mrs.
888

Häftling: *Karl G. 600/88*
Pol. Gefängnis Theresienstadt
Kleine Festung. — Zelle

Jeder Schutzhäftling darf im Monat einmal einen Brief oder Karte erhalten und absenden. Briefumschläge müssen ungefüttert sein. Es darf dem Briefe keine Briefmarke beigelegt werden. Die Briefe dürfen höchstens 2 Seiten mit 15 bis 20 Zeilen abgefaßt werden, müssen mit Tinte geschrieben werden u. deutlich lesbar sein. Lebensmittelpakete jeglicher Art sind verboten. Geldsendungen sind nur durch die Post zulässig.

II.
Porto- und Korrespondenzkarte.
Korrespondenzliste postally
der österreichischen
Postverwaltung

...chischen Gesellschaft vom Ro
esse vom Antragssteller zu schreiben.)
Adressa budíž napsána tazatelem)
d. Bl.

An-
Eduard Blahů
ul. str. dom. číslo 4 u Buřto
richten über verwun-
e und kranke Militärs.
Portofrei.
avy o poraněných a
mocných vojinech.
Porta prosto.
in
v

Nachrichten über verwun-
dete und kranke Militärs.
Portofrei.
Zprávy o poraněných a
onemocnělých vojinech.
Porta prosto.

Helena Rytířová

JSEM MRTVÝ, NEPLAČTE

MLADÁ FRONTA

Milovanému Zděndovi

I.

... dutá ozvěna kroků zaniká, když Fanda zastavuje u posledních dveří dlouhé chodby, na kterých visí plechová cedulka PITEVNA. Hlava mu třesce, v puse má odpornou pachutí tajemství uplynulé noci a poslední cigarety, se kterou se rozloučil nad železnou rohožkou u vchodu do ústavu. Ve dveřích se srazí s Felixem nesoucím plnou náruč papírů, úhledně srovnaných do komínku. Nárazem sklouznou Felixovi brýle až na špičku nosu, dílem díky váze jejich tlustých skel, a také díky neustále se lesknoucí, mastné a zpoceně pleti. Papíry se mu podaří zachytit, což ho zastaví před výbuchem vzteku, a do tváře se mu vrátí obvyklý dobrosrdečný výraz.

„Fando, zase jdeš pozdě. Tebe jednou vyhodí, i když maluješ jako pánbůh.“ Zkoumavě si kolegu prohlíží od hlavy k patě.

„Že jsi zase nespál doma! Chudák Marie, je na ty děti sama... Ta se jednou udře a bude tě to mrzet. A co ten váš mrňous?“ Pohodí hlavou a zhodnotí svou otázku jako zbytečnou: „To vlastně nevíš, když jsi nebyl doma.“

„Hele, už se fasovalo?“ zeptá se nepřítomně Fanda. Felix nad tou otázkou jen zvedne oči v sloup a pokračuje ve své cestě.

Z nasládlého pachu pitevny se Fandovi zvedne žaludek. *Na to si jeden nezvykne...* Jde rovnou k zasklené skříňce, kde na něj, alespoň v to zoufale doufá, čeká denní přiděl rumu. *Zaplať pánbůh, je tu,* říká si v duchu a uklidní se obrovským lokem. Za chvíli se mu přestanou třást ruce, jeho tělesná schránka pookřeje, to když se mu krev zředí blahodárnou tekutinou a cítí, jak se mu vrací cit do všech prstů, do všech jejich konečků... *Jó, už snad udržím pero!* Usedá za svůj stůl, přivře oči a vrátí se mu vzpomínky na minulou noc. Ne že by se o ně prosil, není nač být pyšný, není nic, co by ospravedlnilo jeho bezhlavé jednání, ale nemůže si pomoci, pořád má Rózy plnou hlavu. Kdo by neměl! Její bílá napnutá kůže v bílém saténovém kombiné, široké boky, hodně široké, jak to má rád. Klečel za ní, držel se jí za úzký pas a dlouho si je prohlížel, než se k nim přitisknul. Stokrát se přitisknul.

„Pane Jedlička, no je dost, že jste přišel. Máte vedle připravené jedno nebohé srdce. Dejte se do toho! A soustředte se na strukturu dvojčípé chlopně,“ rozkáže profesor Wenzel a jako obvykle se přitom nezastaví, jen si v běhu sundává špinavou gumovou zástěru.

Fanda se vzpomíná ze vzrušujících představ a vyskočí ze židle. Vedle v pitevní komoře na něj čeká miska s fixačním roztokem a lidským srdcem, rozetnutým v půli. Pro jistotu koukne jedním okem na dárce, ale ten jen smířeně leží na mramorovém stole se zaschlou krví v odtoku. *Co jiného by asi tak měl dělat člověk bez srdce...*

Fanda zvedne desku stolu, nastaví její sklon, aby na ni dopadalo všechno světlo, které se shromáždilo za velkým oknem Anatomického ústavu. Je tu dobré světlo, na kreslení i na pitvání; téměř se nemění se změnami počasí, nikdy sem ani nepraží slunce, jako by sklo pořád přepočítávalo vlnovou délku a vpouštělo dovnitř jen světlo konstantní. Fanda si ořezává tužky, míchá červenou barvu, ale myslí přitom jen na další lok rumu, zahálejšího ve skleněné skřínce. Už dávno přestal bojovat s abstákama, lehko se vzdává a jde si nalít.

Všichni si tu chodí nalévat, snad až na pana profesora, toho nikdo s rumem neviděl. A on si toho nevšímá, vždycky jen vyběhne z pitevní komory, po cestě se svléká, rozdává úkoly, vybírá úkoly a s bouchnutím za sebou zavírá dveře své pracovny, které mu zajišťují soukromí a klid na práci. Do noci pak píše úhledným písmem učebnici topografické anatomie a vyžívá se přitom v adjektivech, jako by chtěl český jazyk povýšit, jako by mu, tak jak je, nestačil k popisu té krásy lidských vrstev. Jeho věty zní asi takhle: *...mezižeberní prostory jsou hmatny, nikoli viditelné...* Má svůj vlastní svět.

Fanda se soustředí na své pavoučí linky; ostatně v nich byl dobrý už na akademii, kde ho občas nazývali „smíchovský Tizian“. *Je to tak dávno*, pomyslí si. Po škole šel pracovat k jedné stavební firmě, kde měl malovat vývěsní štíty, ale nešlo mu to, zrazovala ho špatná představivost, neuměl se vypořádat s velkými prostory. Bavilo ho jen chodit s polírama na pivo a možná ho bavilo jen to pivo.

Celé osazenstvo pitevny odchází na oběd, ale Fanda jen zavrtí hlavou, nemá potřebu jíst, stačí mu skleněná skříňka. „Jo, Felixi, nemoh bych dneska dostat zálohu?“ zastaví ještě administrátora mezi dveřmi.

„A půjdeš s ní domů?“ odpoví Felix, ale nečeká odpověď.

Domů, povzdechne si Fanda, když odejdou. Vybaví se mu Marie v dlouhé plátěné noční košili, pod velkou duchnou ... vždyť já vlastně ani nevím, jak vypadá, jen občas se jí dostanu pod tu košili a Marie se při tom vůbec nehýbe, snad ani nedýchá, jen počká, až se přestanu hýbat já a zase si narovná tu košili a vykoukne z podpeřiny, aby zjistila, jestli jsme nevzbudili některé z dětí. Někdy mám strach, že se pod tou peřinou ztratím a zadusím se, ale možná je to jen tím, že jsem vždycky opilý.

„Fanouši, ty jsi s tím rumem zamával!“ stěžují si preparátoři po návratu z oběda.

Fanda to ignoruje a otočí se na Felixe: „Hele, dej mi tu zálohu, musím zaplatit nájem.“

Felix se koukne Fandovi přes rameno a nad dokonalou kresbou s jemnými, téměř vlásečnicovými stíny zjihne a kývne. „Tak odpoledne...“

II.

Výplata tíží v kapse a zaměstnává hlavu představami, jak by s ní šlo naložit. Každopádně je to zdrcující proces, který ať tak či tak skončí depresí. Dobré řešení prostě neexistuje. *Když se nestavím po cestě v žádné hospodě, můžu koupit alespoň nepatrný dárek Róze, dát jí ho a pak jít domů zaplatit nájem,* smlouvá sám se sebou Fanda.

Sejde dolů na nábreží, kde u náplavky sedí stará hadrářka a třídí své celodenní úlovky, posbírané po domech. Kousek od ní je opřený velký dvoukolák, do kterého se každé ráno zapřahá jako poslušná mula. V pátek vykoupí její náklad v trhárně nebo v papírně. Hadrářka možná ani není stará, je to jedno, nikdo o tom nepřemýšlí, jen ve Fandovi se občas, když ji vidí v té malebné haldě hadrů, rozsvítí dlouho zasunutá touha ji namalovat. *Byl by to pitoreskní obraz.* Radši rychle tu myšlenku zaplaší a začne si prohlížet zboží. Hadrářka, která nikdy nepromluví, natáhne hubenou ruku k Fandovi a podává mu dvě fialkové saténové stuhy, nejspíš k zaplétání copů. Fanda jí nasype do dlaně pár drobných, mašle složí do kapsy, ještě sebere z dlažby náplavky bílé pírko, které tam utrousila neopatrná labuť, a dá se na pochod přes most. Cestou si plánuje zbytek odpoledne, a ten plán ho tak rozruší, že

se dá do běhu, aby se jeho představa stala co nejdřív skutečností. Proběhne průchodem činžovního domu, míří na pavlač ve druhém patře a tluče na dveře se strachem, že Róza neotevře.

„Jsem šťastnej, že jsi doma ... celý den na tebe myslím ...“ Tlačí se na její tělo, drží ji přitom okolo pasu a nutí ji k ústu- pu, až se, neschopna odporu, lýtkem dotkne okraje postele a odevzdaně si na ni lehá. Fanda si na ni rozkročmo sedne, z kapsy vyndá stuhy a přiváže jí jedno a pak druhé zápěs- tí k mosazným tyčkám čela postele. Róza napne tělo jako luk a v jejím zrychleném dechu je slyšet souhlas. Pak jí Fanda rozváže šňůru chatrného domácího županu a ze své kapsy vyndá labutí pírkó, bílé jako sníh. *Je bílé jako její tělo*, pomyslí si. Peříčkem objede její pootevřené rty, ces- tuje po krku dolů, pomalu, něžně obkrouží mateřské znaménko, vykvetlé kousek nad pupkem, pak samotný pupek a ztratí se v klínu, kudrnatém a blondatém jak hlavička cherubína. Miluje pohled na její výraz ve chví- li zapomnění, na zakloněnou hlavu, dokořán otevřená ústa, jako by řvala, aniž by vydala hlásku.

III.

Čas se zase rozběhl. Je neděle večer. Silné kafe, políbení na rozloučenou, potemnělá pavlač, cesta ke smíchovskému hřbitovu, domov. Nemusí se omlouvat, nikdo to od něj nečeká. V jednom pokoji kašle nejstarší dcera Inka, mladší Máňa a Ita se učí, Tóna je nejspíš v kavárně, kde v protivně naškrobené košili obsluhuje hosty, malý Fanoušek spí v košíku v kuchyni, jediná Boženka radostně vyběhne z druhého pokoje a vrhne se tátovi do náruče. „Tatíčku, já už umím číst! Pojď se podívat!“ Celým tělíčkem se natahuje ke dveřím, z kterých přiběhla. Je to hezká, okatá holka, s dvěma culíky nad ušima. *Takové vyžle a už chodí do školy*, pomyslí si Fanda a jde s Boženkou do ložnice, kterou sdílí s Marií a dvěma nejmenšími dětmi.

„Tatí, tohle je *dé*, tohle *é* a tohle *r*, vid?“ Ukazuje prstíčkem v učebnici němčiny. „Tatí, přinesl jsi mi něco?“ Fanda se zastydí a zastydí se ještě víc, když z kapsy vyndává fialkové saténové stuhy a podává je tomu nevinnému stvořeníčku.

„Jé, mamí, tatíček mi dal mašle do culíků! Podívej!“ Běží do kuchyně. „Uvážeš mi je?“

Marie vzhledne ke svému muži, kterého již několik

dní neviděla, a tiše se optá: „Přinesl jsi nějaké peníze? Nemáme zaplacený nájem a už jsem neměla za co koupit dětem večeři. Kdyby mně milostpaní nedala pytel brambor...“

Fanda vytáhne z kapsy bankovky i drobné mince a položí je na stůl. „Promiň, Marie.“

„Inka bude muset do sanatoria. Horší se to, celé noci prokašle... Musí žít na horách a pořádně jíst, tady na Smíchově se souchoť porazit nedaj.“ Od smrti jejich nejstaršího syna se Marii usadil v očích strach. Už nikdy nezmizel.

„Seženu peníze, slibuju.“

„Kdybys všechno nepropil, neměli bysme tolik trápení... Musím jít spát, ráno jdu prát k Fleischmanům. Přibrala jsem si další, abych je nakrmila,“ máchne rukou dokola a tím gestem naznačí, jak velká je její zodpovědnost za hladové krky, stísněné v malém prostoru jejich bytu.

„Ještě si skočím na roh, mám hlad,“ řekne Fanda a sebere ze stolu pár korun, které tam před chvílí vysypal.

Marie nad jeho reakcí jen vzdychne, rozpustí si prošedivělé vlasy, vezme košík s Fanouškem a jde do ložnice.

„Tatí, vrátíš se? A můžu spát u tebe v posteli?“ žadoní Boženka za odcházejícím otcem. Starší holky si ho vůbec nevšímají, ani nezvednou hlavy od knížek.

„Za chvíli se vrátím, Boženko,“ slibuje ve víře, že se na něj odněkud z nebe sesype cosi jako pevná vůle a po prvním pivu půjde domů. Ale ze všeho nejdřív musí zahnat tu strašnou bolest hlavy.

Do hospody U Hřbitova je sotva sto metrů, na starý židovský hřbitov sto dvacet. Hřbitov, celý zarostlý břečtanem, kterému už popadané náhrobky nestačí a dusí svými nenasytnými šlahouny i vysoké smrky, působí ve světle jediné plynové pouliční lampy strašidelně. Fanda nakoukne skrz mastná skla oken do hospody. Vidí obvyklou osádku pivnice, jako by se tu zastavil čas. Pár štamgastů, ti spolu už ani nekomunikují, jen koukají nepřítomně na porcelánové pivní tácky, kolem dokola zdobené čárkami tlustou tužkou. Výčepní má tu tlustou tužku za uchem, a když uvidí vcházejícího Fandu, jen pohodí hlavou a řekne: „Jako obvykle?!“ Fanda kývne a posadí se za stůl hned u vchodu, pod skříňku, na kterou se křídou zapisují dluhy štamgastů.

O stůl nejdřív bouchne porcelánový tácek, pak pŕllitrák s pivem a vedle štamprle rumu. Fanda se na ni vrhne, hodí do sebe celou dávku a zapije ji velkým douškem piva. Hned je svět jednodušší. Vzpomene si na labutí pírko, které je někde v kapse jeho kabátu, začne se kapsou prohrabovat, až ho nahmatá a vyndá. Je celé rozcuchané. Přejede si jím pod nosem, zhluboka se nadechne a vyplášeně se rozhlédne, jestli ho při tom někdo nesledoval. Ale v tuhle hodinu by si štamgasti nevšimli ani páru volů uprostřed výčepu. Radši si rychle objedná další odměрку kořalky ve snaze zaplašit svoji touhu být někde úplně jinde.

Do výčepu vejde unavená žena s gumovým rancem přes rameno a gumovou zástěrou přes něco, co byl kdysi kabát. Chodí sem každý den, Fanda ji zná, je to žena,

kteřá prodává dršťky. Dělalá to i její matka. Praví řezníci prodavači dršťek opovrhují a není divu, její pytel smrdí hůř než pitevna v parném létě. *Bída je dědičná jako rakousko-uherský trůn*, pomyslí si Fanda.

Žena jde rovnou za výčepním. „Ádo, můžu si je dát dolů k ledu?“ Áda je nevzhledný poďobaný chlap neurčitého věku, s prasečími očky, zrzavou kšticí a nedá se o něm říct, že by byl dobrosrdečný. Ale zablýskne se mu v očích a řekne: „Jo, děvenko, ale půjdu s tebou!“ A k osádce hospody zavelí: „Nikdo se tu ničeho nedotkne, víte, že to poznám a hnáty vám zpřelámu!“ Vydá se celý natřesený chodbou ke dveřím do sklepa, za ním se plahočí žena s dršťkama, je jí jedno, co jí čeká, je jí všechno jedno.

Za chvíli se vrací, žena má stále stejný výraz, jen je lehčí o pytel dršťek, hostinský se nese jako páv. *Svatá prostoto, on je na sebe vážně pyšný*, říká si v duchu Fanda. Už nemá chuť, aby mu tenhle člověk naléval, a zvedne se k odchodu, nejdřív ale vysype na stůl pár drobných. Žena také odchází, mají společnou cestu, ale po cestě nemluví. Je jim trapně. Fanda až před domem zabručí něco nesrozumitelného na pozdrav a kývne na ženu, která pokračuje v cestě bůhvíkam.

Doma je ticho a tma. Fanda nahmatá kliku dveří do kuchyně, tam alespoň proniká trochu světla z ulice. Sedne si na dlouhou lavici, která musí při jídle pojmout sedm dětí - *ne, vlastně Fanoušek je ještě v košíku a nejstarší Karel nás opustil, tak pět dětí*. Já jsem ale opilý! V zadním pokoji začne kašlat Inka. *Bože, ona má souchotě a já jsem pijan, který*

jí nedokáže pomoci. Je ještě dítě, neví, co je doufat. Najednou je Fandovi všeho líto. Promarněného talentu, nemocných dětí, nuzných podmínek, do kterých je přivedl, ztrhané ženy, chlípné milenky, snad i prodavačky dršťek... dá si hlavu do dlaní a rozpláče se. Jeho tichý opilecký pláč neznamená jen lítost, ale i strach z toho, že ráno už nic nebude chtít změnit. Natáhne se na tvrdou kuchyňskou lavici a usne.

Vzbudí ho až vrnění Fanouška od vedle. Spánek mu nepřinesl žádnou úlevu, všechna předsevzetí minulé noci přehluší bolest hlavy, třes a rozlámaná záda. Dojde si na dvůr natočit konev vody, nalije ji do lavoru a ponoří do ní obličej. Stojí tak dlouho, dokud mu vystačí dech. Marie mu podá čistou košili, jinak spolu nekomunikují, není nač se ptát, stejně není odpovědi. Fanda vypadne z bytu, dokud děti ještě spí.

IV.

Dneska alespoň přijde do práce brzy, jde pěšky, nechvátá, ostrý ranní vzduch mu dělá dobře. V kopci, kterým stoupá od řeky, se mu začne točit hlava a zlí našeptávači v ní ukrytí se domáhají kapky alkoholu. Jen takového nevinného ranního doušku. Fanda přidá do kroku a nekončnou chodbou v ústavu už skoro běží. Portréty zasloužilých profesorů, pověšených na pravé straně zdi, se mu míhají před očima a Fanda má pocit, že se za ním s opovržením otáčejí. Konečně je před dveřmi pitevny! Možná tu ještě nikdo nebude a bude mít čas dát se dohromady. Ale v okamžiku, kdy vejde, vychází z pitevní komory pan profesor, doprovázený skupinou mediků.

„... naproti tomu je její elasticita, to jest mater dura, proti pružnosti kostí lebečních tak nepatrná, že se při nárazech, nemohouc sledovati vibraci kostí, odloupává... Dobré ráno, pane Jedlička, pánové, to je náš ilustrátor... pane Jedlička, dnes se budete věnovat řezu, kde jsou znatelná tělíska Malpighiova... pánové, pojďte za mnou...“

Fanda se vyprostí ze strnulé pozice, ve které zůstal po překvapivém setkání, a jde odemknout skleněnou skříňku. Ranní doušek na něj ještě zbyl, a než se začnou trousit kolegové, začíná se cítit zase jako člověk.

Ale klidný den ho nečeká. Je pondělí 29. června 1914. Od rána žije pitevna ve znamení spekulací o tom, jak se zachová Rakousko-Uhersko po zavraždění Františka Ferdinanda, následníka trůnu. Ranní noviny přinesly podrobnosti o atentátu v Sarajevu a chlapi se, pokud nebyl v doslechu pan profesor, překřikovali jeden přes druhého a prosazovali své jasné vize ohledně budoucnosti.

„Stříleli jen malí kluci, srbská vláda s tím nemá nic společného! To by přece nezabili i Žofii!“

„Já si myslím, že v tom má prsty Černá ruka, neslyšel jsi o nich? Neslyšel jsi o těch atentátech v Bosně? Sjednocení nebo smrt – tak si říkají...“

„To nezůstane bez následků! Bude válka! Dejte na mě!“

„Ale Rakousko nemá ani jeden důvod začínat válku!“

„Věř mi, že Rakousku budou krýt záda Němci, jinak by si tak netroufali a nepodstupovali by takové riziko. A Němci jsou celý natřesený na válku! Jestli nezačne, prasknou z přemíry piva a tučných jitrnic!“

„Kamarádi, Franc Josef je prostoduchej stařík, pro něj jsou panovníci posvátný, a když mu zabili Ferdinanda, bude se chtít pomstít, uvidíte!“

„Ale běž, on dobře ví, že celoevropská válka je poslední možností, jak zachovat Rakousko-Uhersko. Nezůstane u napadení Srbska, to by byla rychlá válka a úplně k ničemu.“

Tak to pokračuje celý den. Odpoledne se chce Fanda na chvíli oprostít od toho hluku a vklouzne do ticha pitevní komory pod záminkou, že potřebuje další preparát.

Ale uvnitř se postaví k jejímu velkému oknu a upírá pohled na snad nejkrásnější scenerii Prahy. Škoda že se nad ní stahují mraky, husté černé mraky, tak obrovské, že pokryjí nejen Prahu, ale možná i celý svět. Dobře tuší, že se schyluje k válce.

Na čtyřech z deseti stolů leží bílým plátnem přikrytí nebožtíci, připravení být nástrojem k bádání jednoho profesora, který nejspíš posune lidstvo o krůček dopředu. *Kolik kroků zpátky asi vrátí lidstvo válka*, pomyslí si Fanda a rozhlédne se po stole, kde jsou volně vyložené preparáty, uchované v charakteristicky páchnoucích konzervačních tekutinách. Je tak zamyšlený, že nepostřehne příchod pana profesora, který se vrátil, aby pinzetou uchopil nějaký útvar. „Á, nervus recurens... pane Jedlička, vy tu přežíváte jako nervosvalový preparát...“ A rozchechtá se na celé kolo. Je to jeho specifický humor, zcela osobní, který většinou pobaví jen jeho samotného. Fanda mu vždycky záviděl jeho posedlost, jasnou mysl, mozek, kde je všechno pohotově k dispozici, i jeho fyzickou krásu. Z úcty a také ze slušnosti se profesorovu vtipu usměje.

„No, konec legrace, pane Jedlička, jde se do práce...“ Odchází rychle, jako by chtěl dohnat tu minutu nenávratně ztraceného času, jako by se ho nic z těch současných strastí světa netýkalo. Má dětsky dychtivý, mírumilovný výraz, i plášť za ním vlaje mírumilovně. Přesto sklízí respekt, a když probíhá přípravnou a kreslírnou, všichni ztichnou a předstírají soustředěnou práci.